

กกม. 866/35

ที่ กษ 1205/๑ 68

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ 10200

30 มกราคม 2544

เรื่อง แนวทางในการพิจารณาเกี่ยวกับการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด 69 จังหวัด

อ้างถึง หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ กษ 1205/ว248 ลงวันที่ 26 มีนาคม 2542

ตามหนังสือที่อ้างถึง ได้แจ้งแนวทางปฏิบัติในการพิจารณาเกี่ยวกับการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติ และการขออนุญาตใช้พื้นที่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติที่กรมป่าไม้มอบให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) นำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ทั้งพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่เหมาะสมแก่การเกษตร ป่าทดลอง และป่าโครงการ คจก. และพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเขตเศรษฐกิจที่เสื่อมโทรม (ตามหนังสือ ที่ กษ 1205/773 ลงวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2542 ซึ่ง ส.ป.ก. ได้เสนอให้กรมป่าไม้รับทราบแล้ว) ดังนี้

1. การเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติตามมาตรา 26(4) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 มีเงื่อนไขอยู่ 3 ประการ คือ

1.1 มีมติคณะรัฐมนตรีอนุมัติให้ ส.ป.ก. ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน เช่น มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2536 อนุมัติให้ดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ป่าที่เหมาะสมแก่การเกษตร ป่าทดลอง และป่าโครงการ คจก. และวันที่ 1 มีนาคม 2537 อนุมัติให้ดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ป่าเขตเศรษฐกิจที่เสื่อมโทรม

1.2 มีมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมอนุมัติโครงการและแผนงานปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ เช่นมติคณะกรรมการ ครั้งที่ 6/2535 เมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน 2535 อนุมัติแผนงานให้ ส.ป.ก. ดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่เหมาะสมแก่การเกษตร ป่าทดลอง และป่าโครงการ คจก. และครั้งที่ 4/2536 เมื่อวันที่ 23 สิงหาคม 2536 อนุมัติแผนงานให้ ส.ป.ก. ดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเขตเศรษฐกิจที่เสื่อมโทรม

1.3 มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินไม่ว่าจะเป็นพระราชกฤษฎีกาที่กำหนดเขตเป็นอำเภอหรือเฉพาะพื้นที่

2. พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่มีการตรวจสอบสภาพป่าตามบันทึกข้อตกลงระหว่างกรมป่าไม้ และ ส.ป.ก. เมื่อวันที่ 14 กันยายน 2538 เมื่อมีพระราชกฤษฎีกา ถือว่าเพิกถอนทั้งพื้นที่ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

/ ส.ป.ก.

ส.ป.ก. จึงขอชักชวนความเข้าใจเกี่ยวกับพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่กรมป่าไม้มอบให้ ส.ป.ก. และมีผลเป็นการเพิกถอนสภาพป่าสงวนแห่งชาติแล้ว ได้แก่

1. ป่าสงวนแห่งชาติที่ได้มีกฎกระทรวงตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 เพิกถอนสภาพป่าสงวนแห่งชาติให้ ส.ป.ก. นำไปปฏิรูปที่ดินแล้ว
2. ป่าที่เหมาะสมแก่การเกษตร (ป่าโซน เอ) และป่าเขตเศรษฐกิจที่เสื่อมโทรม(ป่าโซน อี) (ยกเว้น ป่าสมบูรณ์ในพื้นที่ป่าโซน เอ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2536 และในป่าโซน อี ยกเว้นพื้นที่ที่ยังไม่มีราษฎรถือครองทำกิน พื้นที่ที่มีสภาพและศักยภาพทำการเกษตรไม่คุ้มค่า พื้นที่ ล่อแหลมคุกคามต่อระบบนิเวศ และพื้นที่ที่ควรอนุรักษ์ไว้ เพื่อให้ชุมชนใช้ประโยชน์ร่วมกันนั้น ให้กันไว้ใช้ในกิจกรรมของกรมป่าไม้ ตามความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการรัฐมนตรีฝ่ายเศรษฐกิจ ตามมติ คณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2537 หรือใน 7 ลักษณะตามบันทึกข้อตกลงเมื่อวันที่ 14 กันยายน 2538)
3. ป่าในโครงการ คจก. และป่าทดลอง 27 ป่า

อย่างไรก็ตาม ในพื้นที่ป่าโซน เอ และป่าโซน อี ที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินทั้งอำเภอ และที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินเฉพาะพื้นที่ก่อนมีบันทึกข้อตกลงระหว่าง กรมป่าไม้ และ ส.ป.ก.เมื่อวันที่ 14 กันยายน 2538 จะต้องพิจารณาด้วยว่า มีพื้นที่ที่เข้าข่ายยกเว้นตามมติ คณะรัฐมนตรีทั้ง 2 ครั้ง หรือไม่ เพราะจะต้องถือว่าคณะรัฐมนตรีไม่มีมติมอบให้ ส.ป.ก.นำมาดำเนินการ ปฏิรูปที่ดินในส่วนนั้น ดังนั้น แม้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินครอบคลุมพื้นที่ดังกล่าวและมี มติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้ดำเนินการปฏิรูปที่ดินแล้วก็ตาม ก็ยังไม่ครบเงื่อนไข 3 ข้อ ตามที่กล่าวข้างต้น

กรณีป่าโซน อี ที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินทั้งอำเภอที่ได้มีการกำหนดใน แผนที่ว่าเป็นพื้นที่ที่ควรสงวนไว้ และพื้นที่คงสภาพป่า (ป่า E1) ถ้าไม่มีการกันดินกรมป่าไม้ จะต้อง พิจารณาข้อเท็จจริงในพื้นที่ โดยพิจารณาตามหลักเกณฑ์ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2537 กล่าวคือ ถ้าในพื้นที่ป่า E1 ปรากฏว่ามีราษฎรถือครองแล้ว จะไม่เข้าหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนดว่า อนุมัติให้ดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ป่าเขตเศรษฐกิจที่เสื่อมโทรม ยกเว้นพื้นที่ที่ยังไม่มีราษฎรถือครอง ทำกิน ส.ป.ก.จึงสามารถนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินได้ แต่ถ้า ป่า E1 ยังไม่มีราษฎรถือครองทำประโยชน์ จะอยู่ในหลักเกณฑ์ข้อยกเว้นตามมติคณะรัฐมนตรี ส.ป.ก.จะนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินไม่ได้

สำหรับพื้นที่ที่มีการตรวจสอบสภาพป่ากันดินกรมป่าไม้แล้ว และมีพระราชกฤษฎีกากำหนด เขตปฏิรูปที่ดิน ถือว่าเพิกถอนสภาพป่าทั้งพื้นที่ หากปรากฏต่อมาว่ามีพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมต่อการปฏิรูปที่ดิน ตามบันทึกข้อตกลงฯ แต่มีจำนวนเล็กน้อยอยู่กระจัดกระจาย และมีได้มีการกันพื้นที่ออกหลังจากมีการ

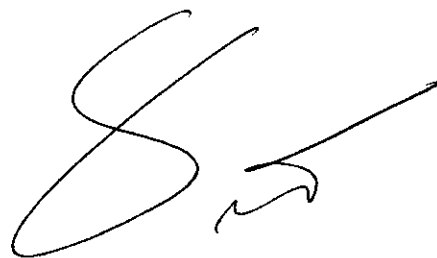
/ ตรวจสอบสภาพ ...

ตรวจสอบสภาพป่าร่วมกันระหว่างกรมป่าไม้ และ ส.ป.ก. ในเรื่องดังกล่าว คณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมาย และระเบียบ ได้มีมติในการประชุมครั้งที่ 4/2542 เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2542 ว่า “1.
ในการพิจารณาพื้นที่ตามบันทึกข้อตกลงระหว่างกรมป่าไม้และ ส.ป.ก. เมื่อได้มีการกันพื้นที่ร่วมกันแล้ว
ต้องถือเป็นข้อยุติว่าได้มีการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีแล้ว พื้นที่ที่มีได้กันคืนกรมป่าไม้จึงอยู่ใน
อำนาจการดูแลและใช้ประโยชน์ของ ส.ป.ก. และในทางกฎหมายถือว่าพื้นที่เหล่านี้ถูกเพิกถอนจาก
การเป็นป่าสงวนแห่งชาติ เมื่อ ส.ป.ก. มีความพร้อมที่จะนำที่ดินแปลงใดในเขตที่ประกาศในพระราช
กฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินไปดำเนินการปฏิรูปที่ดินแน่นอนแล้ว และ ส.ป.ก. มีแผนงานพร้อมทั้ง
งบประมาณเพียงพอที่จะดำเนินการได้ทันที ดังนั้น หากภายหลังปรากฏว่ายังมีพื้นที่ที่ไม่สมควรจะนำ
ไปปฏิรูปที่ดินและกรมป่าไม้ขอกันพื้นที่เพิ่มเติมอีกก็ต้องส่งเรื่องให้ ส.ป.ก. ดำเนินการขออนุญาต
พระราชกฤษฎีกาเพิกถอนพื้นที่ส่วนนั้นออกจากเขตปฏิรูปที่ดิน แล้วกรมป่าไม้จึงนำไปออกกฎกระทรวง
กำหนดให้เป็นป่าสงวนแห่งชาติต่อไป”

จากมติคณะอนุกรรมการฯ ถือเป็นข้อยุติว่า เมื่อมีการกันพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติคืนกรมป่าไม้แล้ว และมีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินตามบันทึกผลการตรวจป่า จะมีผลเป็นการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติทั้งพื้นที่ และอยู่ในอำนาจการดูแลและใช้ประโยชน์ของ ส.ป.ก. แต่ถ้าหากภายหลัง กรมป่าไม้ขอกันพื้นที่ที่ไม่สมควรจะนำไปปฏิรูปที่ดินเพิ่มเติม ต้องแจ้งให้ ส.ป.ก. ออกพระราชกฤษฎีกาเพิกถอนพื้นที่ออกจากเขตปฏิรูปที่ดิน และกรมป่าไม้ต้องออกกฎกระทรวงกำหนดเป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติขึ้นใหม่

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติเดียวกันต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายไพศาล กุวลีรัตน์)

เลขาธิการ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

กองนิติการ

โทร.2812971

โทรสาร 2812940